

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNASON.

A SZERKESZTŐSÉGI IRODA

a Széchenyi-utcában van.

Értetlenül beküldött és bérmentetlen levelek nem vétetnek tekintetbe.
Kéziratok nem adatnak vissza.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy egész oldal hirdetés ára 24 írt. Ennél kevesebb aránylag számítatik.
Bélyegilleték minden beiktatásnál 60 fillér.
Nyilvántartási cikkek garmondsora után 60 fillér fizetendő.
Hivatalos óra: d. u. 2—3-ig és 6—8-ig.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 kor. Evnegyedre 3 kor.
Fél évre 6 kor. Egyes szám ára 24 fillér
Községeknek előfizetve egész évre 10 korona.

A deési kerületi betegsegélyző pénztár.

Ennek a hosszas vajadások között létrejött fiatal humanitarius intézménynek negyedik évi üzeméről szóló 1898. évi zárszámadását és mérlegét a múlt hónap 25-én megtartott közgyűlésben mutatta be az igazgatóság.

Most nem célunk a közgyűlés lefolyásával és az az iránt jelentkezni szokott hagyományos indolenciával foglalkozni, mert a tapasztalat igazolja, hogy a leghasznosabb, legüdvösebb intézmények is csak nagy időre képesek szilárd gyökeret verni és felkelteni azt az érdeklődést, mit céljukra és feladatokra való tekintettel, jogosan el lehet várni tőlük, főképp azoktól, melyek a törvény különös oltalma alatt állanak.

Ilyen, fölötté nagy fontosságu, az ipari munkásérdek elmozdítását célzó intézmény a betegsegélyző pénztár is, melynek tudvalevőleg az ipari munkások törvény által kötelezett tagjai.

S hogy a törvény különös oltalma mellett is a deési kerületi betegsegélyző pénztár oly bajosan vagy talán éppen nem tudja leküzdeni a kezdet nehézségeit, ez alig róható fel egészben az igazgatóság hibájára. Az igazgatóság minden lehetőt elkövet az ifju intézmény fennállásának biztosítására. Azt sem lehet tagadni, hogy a pénztár a segélyezésre szoruló tagok jogos igényeit legalább eddig kielégítette, a beteg tagok gyógykezelése, istápolása és kórházi ellátása eddig még fennakadást nem szenvedett. De ha mégis közelebről vizsgáljuk a dolgok állását, megdöbbenő a pénztár pénzügyi állapotának gyarlósága. Már maga a mérleg is kedvezőtlen eredményt tüntet fel. Még

kedvezőtlenebbé válik azonban a helyzet, ha a zárszámadás és mérleg egyes részleteit bonczolgatjuk és nem pusztán a számokból, hanem az egyes tételek okbeli összefüggése alapján vonjuk le a következtetést.

Nézzük csak a következő számadatokat:

A pénztárnak múlt évi átlagos tagforgalma kitett 1211-et. Ez ellen kifogás nem tehető. Nem nagy szám ugyan, de éppen elegendő arra, hogy a pénztár fennállását biztosítsa. De menjünk tovább néhány lépéssel. Az összes bevétel volt a múlt kezelési évben 8812 korona, a kiadás 40 koronával kevesebb, vagyis az év végével még ennyi pénztári maradvány mutatkozott. Ha a tagdíjárulékok és egyéb követelések mind befolytak és a folyó szükségletek mind kielégítést nyertek volna, ugy ez ellen sem lehetne kifogást emelni. De lássuk csak, mit mond a mérleg. Nem számítva az elhasználható felszerelésekből álló leltári tárgyak értékét, a pénztár vagyoni állapota áll: a fenti pénztári maradványból, tagdíjhátralékokból és pedig 1895-ről 93 kor., 1896-ról 623 kor., 1897-ről 1113 kor., 1898-ról 2644 korona, összesen 3510 korona. Kitesznek a terhek pedig kifizetetlen gyógyszerzámlában 3272 koronát, kórházi kontóban 1522 koronát, orvosi fizeteshátralékokban 400 koronát, kifizetetlen nyomtatványok, könyvek, fűtés, világítás, irodai szerek árában és házbérben 1124 koronát, összesen 6346 koronát, mit ha összehasonlítunk a vagyonnal, mutatkozik kerek számítás szerint 2836 korona hiány, vagyis fedezetlen teher, mert az elhasználható irodai felszerelések és a készletben levő nyomtatványok leltári értéke nem forgó tőke, melyet rendes kiegyenlítésre lehetne felhasználni. Ezekből a számadatokból kitűnik: 1. hogy a tagjárulékok tekintélyes része mint befizetetlen hátralék szerepel; 2. dacára

a nagymérvű és évről-évre ijesztő módon felszaporodó tagjárulékhátralékoknak, mégis a tagok segélyezéséről gondoskodni kell, a minthogy — készséggel elismerjük — a pénztár eddig ebbeli kötelezettségének meg is felelt; 3. ha a tagjárulékok évenként pontosan be is folynának, akkor sem fedezné a vagyon a terheket, nemhogy a törvényszerű tartalékalap elhelyezéséről lehetne szó.

Világos tehát, hogy a pénztár törvényes alapszabály rendelte kötelezettségének eddig is csak a folytonosan szaporodó terheknek egyik évről a másik évre való tovább tolásával tudott megfelelni, mely abnormis eljárás sokáig nem gyakorolható anélkül, hogy az meg ne bosszulná magát.

Most már önkéntelenül is az a kérdés merül fel: hol kelljen keresni ezen fontos társadalmi missiót teljesítő intézmény kedvezőtlen anyagi állapotának az okát és mi módon lehetne orvosolni a bajokat?

Erre a felelet csak ez lehet: vagy a pénztár eszközei elégtelenek, vagy a helyzetszerű takarékoskodás nem jut érvényre, vagy pedig mindkét eset fenforog.

A takarékoskodás szempontjából különös figyelmet érdemelne a kezelési költségek kedvezőbb megállapítása, a segélyeknek a viszonyokhoz mérten legcsekélyebb összegre való redukálása, ugyszintén azon körülmény, ha a pénztár jövőre kivonná a segélyezésből a segélyezett családtagjait. Ugy, de a kezelési költségek már is annyira le vannak szállítva, hogy azoknál minden további experimentáció lehetősége csaknem kizártnak tekinthető. A segélyezett családtagjainak a segélyezésből való kizárása pedig kész veszedelmet jelent, mert a kerület központjában létező sajátos ipari munkásviszonyok nagyobb rázkodtatás, esetleg az intézmény most sem valami nagy népszerűségének

A „Szolnok-Doboka” tárczája.

A ki a védőjét meglopja.

— Elbeszéli egy kriminalista. —

— Botrány!... Gyalázat!... Hogy milyen hálátlanok ezek a vádlottak!... Képzeld: mi történt velem! Egy internacionális gazembert védek. Hires zsebtolvaj; az volt az édesapja, meg az öregapja is. Az ügyész megvádolja és rovott előéletére való tekintettel (kilencszer volt büntetve!) szigorú büntetést kér. Erre felállok én, megtartom jogi érvekkel dúsan felszerelt védőbeszédemet, kifejtem, hogy a gazfickó ártatlan és a „nagyobb szabású”, „jeles” védőbeszéd hatása alatt a törvényszék fel is mentette őt és elrendelte, hogy bocsássák szabadon.

Együtt jöttünk ki az új törvényházból. A hunczutnak az volt az első megjegyzése, hogy:

Édes doktor úr, láttam már sok ügyvédet, a ki pénzért ügyesen hazudik, de olyan ügyvédet, a ki ingyen hazudik — ma láttam először. Meg kell adni, hogy pompásan beszélt.

— Talán bizony nem akar honorálni?

— Akarom biz én, hanem még csak a kísérlet stádiumáig sem mehetek, mert egy megveszekedett fillérem sincs. Tudja mit, ügyvéd úr: a jövő héten egy kis körutat teszek Csehországban

s remélem, hogy visszajövet hercegileg megfizethetem.

— Lopott pénzt el nem fogadok.

— Majd meglátjuk... Igaz ni! Nem menénk be valahova egy kis villásreggelire? Nagyon éhes vagyok.

Bementünk egy váczi-körúti sörcsarnokba. A nyavalyás leült a sarokasztalhoz, megevett három gulyást és hat császárszemlét, aztán szivart parancsolt és úri flegmával pőfékelt az orrom alá.

— Lefőztem az elnököt.

— Hogyan?

— Valahányszor egyet hazudtam, mindig a feleségem boldogságára esküdöztem. Pedig sohse volt feleségem.

— Nagy kópé!

— Hanem az ügyésznek is jól odamondtam ám!

— Ugyan nó!

— Sehogy sem akarta elhinni, hogy ártatlan vagyok s faggatott szegényke, azt híven, hogy boldogul velem. Kérde tőlem: „Talán bizony azt is letagadja, hogy a kérdéses időben az új vásártéren volt?” „Ott voltam biz én, — mondok. Már miért nem lettem volna ott? És ha ott is voltam? Nem szabad nekem ott lenni? Miért ne volna szabad nekem ott lenni?” Az ügyész úr ezért a csűrös-csavarásért nagyon megharagudott. „Ne beszéljen annyit! — kiált rám. A rendőr látta, a mint futott.” „Igenis futottam.” — „Miért futott, hiszen senki sem hajtotta.” — „Dehogy nem, mon-

dok, hajtott a keserűvíz, a mit egy félórával azelőtt megittam és mert hajtott, hát futottam.” Erre aztán már nem tudta, mit feleljen az ügyész úr; zavarba jött, hogy szinte megsajnáltam.

— Az már bizonyos, hogy akasztófát érdemel az úr.

— De legjobban kifogtam a fogházórán. A pad szélén ültünk s a paraszt mindig irgalmatlanul oldalba bökött, valahányszor fészkelődtem a helyemen. „No megállj, majd megbánod!” gondoltam magamban. Lassan-lassan elhúzódtam tőle, míg végre a pad másik szélére jutottam. Éppen a rendőrt hallgatták ki, a ki borzasztóan összmártott. Én, mintha vallomását felbeszakítani akarnám, — hirtelen felugrom és zsupsz: a fogházór elveszítve az egyensúlyt, hanyatt esik.

— Szegény ördög!

— Tudja-e doktor úr, hogy tárgyalás közben egy kis szerelmi kalandon is átestem. Volt a hallgatóságban egy bogárszemű asszonyka, a ki nagyon érdeklődhetett irántam, mert olyan ábrándosan nézett rám. Az ügyész beszéde alatt rákacsintottam egynehányszor, a mire elmosolyodott; szivemre tettem kezemet s ő elpirult, majd szemrehányólag tekintett az ügyészre, a ki megbüntetését kérte. Ha én azzal az asszonykával még egyszer összejöhetnék!...

— Bizonyosan őt is meglopná.

— Igen, ellopnám a szívet.

— Nagy „ganef” maga.

veszélyeztetése nélkül aligha megengednék ezt a javítási módot.

Az eszközöket illetőleg fölötté lényeges kérdés: a pénztár kötelékébe be vannak-e vonva mindazok, kik a törvény értelmében oda tartoznak s mint ilyenek díjfizetésre kötelezendők; továbbá, hogy az ellenőrzés elég hatályosan teljesítetik-e ez irányban? Felhasználta-e a pénztár a rendelkezésére álló módokat és eszközöket, hogy az öt megillető díjak mind befolyjanak, illetve felhajtassanak?

Ezek tekintetében már inkább módjában áll a pénztárnak a cselekvés terére lépni s az iparhatóság köteleességszerű támogatását igénybe venni valahányszor ennek szüksége előáll. Tudtunkkal a törvény megengedi a járulékoknak nemcsak a munkanapokra, hanem vasárnapra is a felszámítását. Csakhogy itt már ismét az a visszás állapot jönne létre, miszerint ez a kísérlet a munkásosztályban elfojtaná a törvényes munkaszünet iránti érzéket s mintegy ráutalná a munkásokat és munkaadókat a munkaszünetre vonatkozó törvény rendelkezéseinek kijátszására.

Nézetünk szerint azonban az ily módon remélhető eredmény még mindig elégtelen a pénztár mérlegének megszüldítésére. Nehogy a pénztár érdekei további veszélynek kitéve legyenek, ellenkezőleg annak fennállása és sikeres működése biztosítva legyen, egyedüli mentőeszköznek a tagjárulék-kulcs megfelelő felemelése s a díjosztályok czélszerűbb beosztása mutatkozik. Még ez sem minden. A kötelezett tagok és főképp a munkaadók érdeklődésének fokozása is elkerülhetetlen. Első sorban a munkaadók jól felfogott érdeke, hogy ez a humánus intézmény, melynek jótéteményeit ezideig is oly sok munkás élvezte, minél hamarabb megizmosodjék, zavartalan működése biztosíttassék.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** Deák Ferencz m. kir. pénzügyi fogalmazó a makói pénzügyigazgatósághoz pénzügyi segédtitkárrá neveztetett ki.

— **Államsegély.** Vallás- és közoktatásügyi miniszter a szászújfalusi és tótszállási gör. kath. tanítók fizetését 300 frtra kiegészítette.

— **Személyi hír.** László Polikarp az erdélyrészi Szt. Ferencz-rendiek tartományi főnöke a múlt héten városunkban járt s a helybeli Szent Ferencz-rendiek zárdáját szemlélte meg. A tapasztaltak fölött a tartományfőnök teljes megelégedését nyilvánította és biztosította a rend tagjait, hogy nyugodtan élhetnek hivatásuknak az eddigi uzusnak megfelelően.

— Bizony kérem, híres zsebtolvaj vagyok én. Ismernek Lipcsében, Brünben, Berlinben, Londonban, szóval mindegyik világvárosban. A fényképet mindenütt ott találhatja ügyvéd úr a rendőrség albumában. Azt mondják, hogy én vagyok a világ legügyesebb zsebtolvaja.

— Az árgyélusát! Engem lopjon meg, ha tud.

— Még mire nem gondol, ügyvéd úr. Disznó hálátlanság volna tőlem. Ugy látszik, ön még nem tudja, hogy mi az a cavalleria gauneriana...

Kifizettem a villásreggeli árát, aztán az utcára érve, futottam egy lövonat után, hogy a zsebtolvajt lerázzam a nyakamról. A műegyetem elé érve, ki akarom venni zsebórámat, hogy a műegyetemi óra után igazítsam s csak akkor vettem észre, hogy védenzem meglopott. Ellopta az én drága arany órámat.

Ki látott már ilyet? És azt az országos perhajdort még csak nem is hibáztathatom olyan nagyon, mert hiszen én magam mondtam neki, hogy „engem lopjon meg, ha tud!” Ugyan kérem, szólítsa fel a lapokban, hogy küldje vissza az órámat. Ime én már el is készítettem a felhívást.

„Azon tisztelt urat, a kit e hó 3-án védtem és a kit a törvényszék a lopás vádja alól felmentett, mély tisztelettel kérem, hogy magánál felejtett zsebórámat kezeimhez juttatni kegyeskedjék. Jutalmul kötelezem magam, hogy legközelebb újra ingyen fogom védeni.”

Gučius.

— **Országos vásár.** Iparosainkat is érdeklő országos vásár lesz folyó hó 24-én Galgón és f. hó 25-én és 26-án Lekenczén.

— **Eljegyzés.** Vármegyénk egyik nagybirtokosa Klebelsberg Zdenkó gróf eljegyezte Crouy-Chanel Tomassin grófnőt, Crouy-Chanel gr. pestmegyei nagybirtokos leányát.

— **Nyugdíjazott városi tisztviselő.** Deés város képviselő testülete ifj. Kustár Károly városi pénztári ellenőrt saját kérése folytán, igazolt tartós betegsége miatt nyugdíjazta és egyúttal hosszúságos, pontos és lelkiismeretes szolgálatáért jegyzőkönyvi elismerését fejezte ki.

— **Időjárásunk** a hét folyamán enyhe, tavaszi volt, sőt pár napon át szokatlan hőség uralkodott, mely még június havában is számot tenne. A vetések állása kedvezőnek mondható, a tavaszi munka folyamatban van, sőt némely helyen a szántás befejezést is nyert. Esőre szükség volna, mert már hetek óta borul, de azért tartós a szárazság.

— **Községi ülés.** A deési önkéntes tűzoltó-egylet folyó hó 30-án tartja meg évi rendes közgyűlését a városház tanácskozási termében.

— **Vásári jelentés.** Heti vásárunk élénk volt. Tömeges gabona felhozatal mellett az árak a régiek maradtak. Búza 10-50—11-50, tengeri 4-50—5, rozs hiányzott, zab 4—4-20 kron kelt el. Állatvásárunk szintén meglehetősen élénk volt.

— **Állomás kibővítések.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte a szamosvölgyi vasút részvénytársaságnak, hogy Hosszúrév és Aranymező állomásait kibővíthesse. A helyszíni szemle folyó hó 27-én és 28-án lesz.

— **Színházi műsor.** Vasárnap, április 23-án, *Náni*, Follinus népszínműve, Hétfőn, itt először, *Uj fundlandi*, Bisson kitűnő bohózata. Kedden *Kis alamuszi*, Bokor operettje. Szerdán, *Szakács Andor* a temesvári színtársulat tagjának fellépésével, *A velencei kalmár*, Shakespeare színműve. Csütörtökön, *Szakács Andor* bucsu fellépésével, *Fedora*, Sardou színműve. Pénteken, itt először, *Hypnotizált anyós*, kitűnő bohózat. Szombaton, itt először, *Tiszayné Ilona* jutalomjátékául, *Az unatkozó király*, legújabb spanyol operette. Vasárnap *Betyár kendője*, Abonyi népszínműve; ugyan-csak vasárnap délután 3 órakor *gyermekelőadásul*, leszállított helyárrakkal, *Méltóságos csizmadia*, énekes bohózat.

— **Deés város mezőgazdasága.** Miután a város képviselőtestülete a város házi kezelésben állott mezőgazdaságának megszüntetését határozta el, a tanács a házi kezelésben állott földeket nyilvános árverésen bérbe adta s a város gazdasági állatai részére szükséges takarmány szállítást vállalat útján biztosította. Mindkét eljárását a tanácsnak a képviselőtestület közelebbi közgyűlésében jóváhagyó tudomásul vette.

— **Az eskübirósági tagok alapajstromának egybeállítására** Deés város képviselőtestülete az 1897: XXXVIII. tv. értelmében a polgármester mellé Nik Ferencz és Göczi Károly képv. test. tagokból álló bizottságot küldött ki.

— **Gyilkos kovács-legény.** Folyó hó 17-én reggeli 7 óra tájt ifj. Tordai Mihály kovács-legény a cserkút utcái 1. sz. alatt levő bordélyház egyik szobájába bemenve, Pap Erzsébet nevű leányra lőtt s őt életveszélyesen megsebesítette. A lövöldöző kovács-legényt a rendőrség azonnal letartóztatta s a 7 mm. átmérőjű két csővű pisztolyal együtt még aznap délelőtt átadta a vizsgálóbírósnak. A leányt a helybeli „Rudolf” kórházba szállították. Ifj. Tordai Mihály nem régen lövöldözés miatt még egyszer állott a vizsgálóbírósnak elöl.

— **Deés város és a gazdasági egylet.** Az a komplikált szerződéses viszony, mi fennállott Deés város közönsége és a vármegyei gazdasági egylet között, a kerthelyiséget illetőleg, végkép tisztázottak tekinthető. A gazdasági egylet csekély módosítással elfogadta a város képviselőtestületének amaz ajánlatát, hogy a gazdasági egylet által eszközölt beruházások fejében a város 3 év alatt 1500 frtot fizessen s a kert a rajta levő kertészlakkal és ültetvényekkel együtt a város birtokába menjen át, csak azt kötötte ki az egylet, hogy a hátralékos részletek után törvényszerű kamat fizetessék, valamint a cassenille aszaló szerkezete az egylet tulajdonában maradjon s annak eltávolítására a város 1901 július 1-éig időhaladékot adjon. Ezen kikötéseket a város képviselőtestülete is elfogadván, a birtokba adásra mindkét szerződő fél bizottságot küldött ki.

— **Erdőégetés.** Deésaknán újra erdőégetés volt. A község határának Lapuhas nevű részében égett le mintegy 15 holdnyi fiatal sarj-erdő. A gyújtogatás okát még nem állapították meg, tettes ismeretlen, valószínű azonban, hogy a tűz gondatlanságból eredt.

— **Nyilvános köszönet.** Az árva leányok fentartásához újabban hozzájárultak: Frank János ur, ki különben is árvaházunknak lelkes támogatója és legnagyobb fentartója, 14 kalácsot és 14 piros tojást ajándékozván az árvák-nak; továbbá Gulyás István ur az árvaházi felszerelés kiadásához egy értékes ebédli szekrényt ajánlott fel. Fogadják mindketten köszönetemet és hálás elismerésemet. A deési nőegylet nevében. Deésen, 1899 április 21. Katona Istvánné, nőegyleti elnök.

— **Üzletátalakítás.** Papp Jenő lapunk mai számában közölt hirdetése szerint üzlethelyiségét átalakítja s készletét leszállított áron árusítja. A hirdetésre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Apa a fiú ellen.** Id. Tordai Mihály folyó hó 18-án azt a feljelentést tette, hogy Mihály nevű fia, kit azelőtt való napon egy cserkút-utcai bordélyházban elkövetett merénylet miatt letartóztattak, Varga Marcihoz telelőbe kiadott borját tudta és beleegyezése nélkül kivette és járulatlán nélkül eladta egy alóri hentesnek. Hogy a jó madár gonoszságáért lakolni fog, az bizonyos, de az sem mellékes kérdés, hogy a vevő a borju jogos szerzését mivel fogja igazolni?

— **Táncziskola.** Major József nálunk is előnyösen ismert tánczmester jövő hó elsején városunkban tanfolyamot nyit. Midőn ezt a közönség figyelmébe ajánljuk, egyúttal értesítjük, hogy addig is felvilágosítást nyújt nevezett tánczmester kolozsvári lakásán, Nagy-Malom-utca 7. szám alatt.

— **Segélyezés.** Erdélyi István városi kézbesítő szolgának tartós betegsége miatt, mely szolgálatképtelenné tette, városunk képviselőtestülete havi 8 ft segélyt engedélyezett.

— **Pályázat.** A gazdasági cselédek és mezőgazdasági munkások megjutalmazása tárgyában a földmivelésügyi miniszter pályázatot hirdetett, hogy az elismerésre méltó kiválóság megjutalmazásán révén serkentő példát nyújtson a gazdasági munkásoknak. *Vármegyénk területén 3 olyan gazdasági cselédnek*, a ki becsülettel és hűséggel egy munkaadónál huzamos ideig szolgált és *2 olyan gazdasági munkásnak*, a ki megbízhatósága és szorgalma által többi munkástársai közül kiváló, egyenkint 25 frt pénzbeli jutalmat és oklevelet fog ünnepélyesen kiadni. *Pályázati feltételek gazdasági cselédek részére:* Pályázhat mindazon gazdasági férfi cseléd, a ki igazolni képes hiteles községi és a gazdája által kiállított bizonyítvánnyal, hogy egy birtokon megszakítás nélkül legalább 15 évig hűségesen szolgált. Ha már ki lett tüntetve, a kitüntetés évszáma beirandó. Csak oly gazdasági cseléd nyerheti el a jutalmat, a ki a gazda felügyelete mellett működik és csakis javadalmazásából él. *Gazdasági munkások részére:* Rövid kérvény, ehez csatolandó egy községi bizonyítvány, melyben fel legyen tüntetve, hogy az illetőnek nincsen földbirtoka és bizonyos idő óta csak gazdasági munkából él és abból hány tagu családját tartja fenn; erkölcsös és józan életű-e. Egy vagy több bizonyítvány melléklendő a munkaadóktól, hogy az illető szorgalmas és megbízható. *A pályázati kérések 1899. évi augusztus hó 1-ig* Szolnok-Dobokavármegye gazdasági egyletének titkári hivatalához czímzetten küldendő be.

Hazai rövid hír.

— **Püspökválasztás.** Az erdélyi ev. ref. egyházkerület, Szász Domokos elhalálózásával üresebebe jött püspöki széket f. hó 18-án töltötte be. A rendkívüli egyházkerületi közgyűlésre a tagok rendkívül nagy számban jelentek meg, úgy, hogy ilyen népes gyűlésre alig emlékeznek. A közgyűlés megnyitása előtt Dr. Bartók György egyházkerületi főjegyző magas szárnyalású imát mondott, mely után Bárány Dezső egyházkerületi főgondnok, kit a terembe beléptekor dörgő eljenzéssel és egész tapsviharral fogadott a közgyűlés, röviden megemlékezve a volt püspök haláláról és az emiatt az egyházkerületet ért súlyos veszteségről, a gyűlést megnyitotta. A közgyűlés tagjainak névsora felolvastatván, miután a közgyűlés határozatképessége konstatáltatott, az elnöklő főgondnok elrendelte a szavazás megejtését a püspöki állás betöltésére. Szavazás két ízben történt, a mennyiben az első szavazás lejártával általános többséget senki sem nyert. Ennek eredménye következő volt: Dr. Bartók György szászvárosi lelkész és egyházkerületi főjegyző nyert 122, Szász Gerő kolozsvári lelkész esperes 87 és Bartha Lajos tordosi lelkész és egyházkerületi közügyigazgató 52 szavazatot. Az új szavazás Dr. Bartók és Szász

Gerő között ejtetett meg, midőn Dr. Bartók György 145 és Szász Gerő 110 szavazatot nyervén, Dr. Bartók az erdélyi ev. ref. egyházkerület törvényesen megválasztott püspökének jelentetett ki, fenntartásával a Felséges Úr megerősítésének. Egy bizottság az új püspököt meghíván a közgyűlésbe, beérkezésekor szünni nem akaró tapssal és éljenzéssel fogadtatott. A csend beálltával Bárányffy ödvözlő beszédét intézett hozzá, vázolván azon várankozásokat, melyeket az egyházkerület jövődők működéséhez kapcsol. Ezután Dr. Bartók püspök hosszabb, eszmegazdag beszédben köszönt meg azon kiválóan megtisztelő bizalmat, melyben a közgyűlés személyét részesítette. Fölfejtette azon irányelveket, melyeket püspöki működésében követni fog. Beszédét conservatív szellem hatotta át, mely röviden ezen szavakban fejezhető ki: fentartani és biztosítani a meglevő alkotásokat és fejleszteni a fejlesztendőket. Azon protestans elvből indulva ki, hogy hit és tudás ellentétben egymással nem lehetnek és nem jöhetnek, vállvetett munkára hívta fel a gondnok, tanári és papi kart, az anyagi, erkölcsi és szellemi erőgyűjtés érdekében, annyival inkább, mert erdélyi hazarésünkben az ev. ref. anyaszentegyház jövője, egyzersmind a magyarság jövője is és így nemzeti jövődönkkel elváhatlanul szoros kapcsolatban van. Reámutatott azon folytonos együttes munkásságra, melyet világi nagyjaink az anyaszentegyház 300 éves élete folyamán kifejtettek. Világiakat, tanárokat arra hívta fel, hogy hittel, a papi kart, hogy tudományjal segítsék őt kifejtendő munkásságában, midőn agyát, szívét, egész életét az anyaszentegyháznak ajánlja fel. A magas röptű és nagy ékesszólással előadott beszéd elhangzása után dörgő eljenzés és viharszerű taps rázkodtatta meg a közgyűlési terem falait, mire a gratulálók egész serege vette körül az újonnan választott püspököt. Ezután megállapított a rendes közgyűlés ideje a jövő május hó 25-ére, midőn a királyi megerősítés leérkezével az új püspök fölszentelése is meg fog történni. Szükségtelen mondanunk, hogy Dr. Bartók Györgyben az egyházkerület ügyeinek vezetésére kiváló tehetséget nyert, a kinek munkásságához csak a legszebb reményeket lehet kapcsolni.

Színház.

A mult héten a színi ujdonságoknak több valóját láttuk. Ilyen első sorban az *Ördög mátkája* című népszínmű, melynek vékony meséje jobbára epizód alakok fecsegéséből áll. Botár Márton fia szerelmes fiatal mostohaanyjába, ez viszonzozza szerelmét, de nem boldogulnak, mert a fia Vernes Juditot veszi el, kit azért neveznek ördög mátkájának, mert vőlegénye meghalt az esküvő napján a templomban s a nép hite szerint az ördög jegyezte el. Esküvő után egy pár hét múlva a mostoha bevallja urának, hogy a fiut, Andort szereti és nem tud róla lemondani; a boldogtalan férj felsóhajt: „Jaj, de szegény lettem“, a még boldogtalanabb asszony pedig a kötőrő malom kerekai alá veti magát és meghal. Ez képezi tulajdonképen a darabnak gerinczét, mely aztán epizód alakokkal, betlehemesekkel, székely házzal, toroczkói viselettel s más etnográfiai látványosságokkal szép, habár nem éppen népies szólásformákkal egy teljes darabot képez. Hátrább áll, mint alkotójának, Géczynek *Gyimesi vadvirága*, de azért jó.

Ugy az előadás, valamint a kiállítás jó volt. Botár Márton kissé halvány szerepét Könyves Jenő játszotta, nagy rutinjával; Botárnét Jeszenszky Irén. Ez a szerep tulajdonképen a darab vezérfonala, de egészen passiv, a mi a darab drámai fejlődését bénítja s így a művésznő játéka sem érvényesülhetett akarátának és tehetségének teljesen megfelelően. A czimszerepet Székula Sárika játszta és énekelt. Méltó elismerést érdemel azért az ügyes játékaért, melylyel Juditot oly életlenül megalakította s azokért a Dankó-nótákért, melyeket oly szépen előadott. Sok taps és kihívásban részesült. Mezey Andor szerepében ez

alkalommal bemutatta, hogy szép és erőteljes organuma mellett erős drámai vénája van. Tiszay híros Firtos Están szerepében mókáival egész este derült hangulatban tartotta a közönséget. Kiváló komikuma és invenciója teljes mértékben érvényesült. Kedves szerelmes pár volt Baricza (Tiszayné) és Pál Miklós (Nádasy). A darabnak szép külső sikere volt. A szereplők sok taps és kihívásban részesültek.

Egy másik ujdonság volt *A varázsgyűrű* cz. operette, melynek zenéjét Planquette írta, ki a híres „Cornevillei márki“-nak, „Serpolette“-nek, „Lisbeth“-nek „Hudson kapitány“-nak oly szép nótákat írt, hogy azok úgy az Alföld rendezett tanácsú városait, Szepesség kies virányait vagy Erdély vadregényes bérceit diadallal járták be. *A varázsgyűrű* zenéje nem oly fülbemászó, mint az előbb említettek nótái, de azért a javából való muzsika. A darab romantikus története a rokoko csodaszép világában játszódik le. Fehér parókás dámák, gavallérok járnak föl-alk, közöttük egy babonás gróf, a ki az unokanővérében a család jóságos tündérét véli látni, a tőle kapott gyűrűben a talizánt, mely minden bajból kisegíti. A véletlen mindig úgy alakul, hogy a gróft e hitében megerősíti, míg végre a jóságos tündér leleplezi magát és felesége lesz a grófnak.

Ezt az alakot Tibor Lórika játszotta, elegáns volt mindvégig és énekművészete is teljesen érvényesült ebben a fess nadrágszerepben, mely különben testalkatánál fogva nem volt éppen plasztikus. Micholettot, ezt a nagyralátó paraszt leányt Tiszayné bravúrosan játszotta meg, kinek kezeiben ez az alak a maga egyszerűségében és naivitásában frappans hatású volt. Kozma István mint Nicolas igen jó volt szépen énekelt s különösen egy pár dalát (kettős) meg is újráták. Székula Sárika, mint Renée, énekével aratott dicsőséget s nagyon jól beillet azokba az ensembelkébe, melyeket a jelenetek végén előadtak; az ő énekén meleg érzés és jókedv ömlik el. Valpincon lovag szerepében a nagytrórő alakot Delli Lajos igen sikerülten mutatta be. A közönség élvezettel hallgatta az énekrészeket. A legenda, a Szt. Mikulásról szóló dal, a gavotte, a királyról szóló gúnydal és a furulya-dal gyöngyei a muzsikának.

A harmadik ujdonság Thury Zoltán *Katonák* című nagyhatású színműve volt, mely kedden került színre. Ez a darab a küzdelemteljes jelenek egy minden tekintetben igaz, megrázó epizódját mutatja be. A szó teljes értelmében az életből van merítve s egy katona-család tragikumát festi oly helyes alaphoz kiindulva, oly erős logikával, hogy a szemlélő azonnal tisztában van azzal, hogy itt egy értékes színpadi művel van dolgunk, mely határozott nyeresége a magyar drámairodalomnak. A szép számmal egybegyűlt közönség feszült érdeklődéssel kísérte a színmű erőteljes drámai cselekményét, pompásan megrajzolt alakjait, a kiknek cselekedetei emberiek, tehát igazak. A szereplők általában jól készültek, s ha van valami kifogásunk, az csak az a siránkozó hang lehet, melyet többen szerettek használni. Két kiváló alakítást látott ez este közönségünk, Könyves Jenőét, ki Udvardy főhadnagyot személyesítette és a Jeszenszky Irénét, ki Anna szerepében lépett fel. Mindketten művészi alakítást nyújtottak. A közönség a főbb jelenetek után lelkesülve tapsolt és a főbb szereplőket többször kihívta.

Csütörtökön a magyar drámairodalom remekét *Bánk-bánt* adták. A czimszerepben Deési Alfréd a Makó-társulat tagja és városunk szülöttje lépett fel Taval szintén próbálkozott egy nagyobb szereppel megbirkózni, az idén ez jobban sikerült és szívesen jegyezzük fel a haladást, melyet a fiatal, törekvő színész tanusított. Valamivel erősebb férfiaság és szenvedély, egy kissé több abból a nagyúri vonásból, mely ezt a szerepet jellemzi, teljessé tette volna az alakítást. Így is megfelelt a várakozásnak, a közönség tünnető tapsokkal jutalmazta. Tiborcz szerepében

Német János helyesen és elég élénk színekkel festette az elnyomott jobbágyság fájdalomát, panasztát. Nagy monológját a harmadik felvonásban, a hatalmas tragédiának ezt a szépséges részét sikerülten mondotta el. Jeszenszky Irén Melindája csupa poezis volt és annyi melegség és érzés áradt ki minden szavából, hogy a közönség nyílt színen is megtapsolta keresetlenségében megható előadását. Ágh Ilona Gertrudisához kellett volna valamivel több abból az erőszakos vonásból, mely annyira jellemzi az eszközeiben nem válogató Gertrudis karakterét. Biberach szerepében Nádasy, Baróti Irma mint Izidora, Delli Lajos mint Ottó, Vojnits Béla a király szerepében egyaránt jók voltak. Az előadást majdnem telt ház nézte.

Pénteken *Lili* a vaudevillek gyöngye került színre. A czimszerepet Tibor Lórika játszotta és énekelte. Nehéz szerep, mert egy nőt, kezdve vidám, gondtalan fiatalságától, megállapodott telever asszony-korán keresztül, kegyeskedő, reminiscenciáinak elő öregségeig, kell bemutatni; itt nem lehet saját lelkiállapotát megjátszani, hanem nagy gondnal kell alakítani és legyőzni azon nehézségeket, melyeket a könnyű muzsánál szokatlan komoly lelki problémák, mint a fiatal leány első csalódása, majd a boldogtalan unatkozó, de erényes asszony szerelmével való küzdelme s bukása okoznak. Tibor Lórikának erejét ez a szerep egy kissé felülhaladja, mindazonáltal nem esett abba a hibába, melybe akárhányan, a kik az erény és szerelem közt habozó, önmagától féltő nőben egy kaczer asszonyt mutatnak be. Ez dicséretére válik, valamint az is, hogy igen szépen énekelt és kedélygazdag operette tehetségnek bizonyult. Mezey Plinhardja erőteljes alakítás. Mint bárgyú trombitás, majd mint diadalokhoz szokott, de szögletes hadnagy és végül mint viális öreg ur élethű, mulatságos alakot mutatott be. Németh János Hypothesse vicomte-ja kitűnő volt; a harmadik felvonásban pompás karrikaturát nyújtott. Nagy Vilma, úgy most, mint mindig, korrekt volt. Ő még játszott évekkkel ezelőtt Deésen s közönségünk mindig szívesen látta a színpadon.

Még meg kell emlékeznünk a *Bőregér* cz. operettéről, melyet szerdán adtak szép közönség előtt. Az előadás sikerrel folyt le, az ének- és zenerészek kiválóan sikerültek, a mi a karmester ügybuzgóságát dicséri.

— Deéstől 15 kilométernyire 250 hold birtok haszonbérbe adó, esetleg eladó; felvilágosítást ad a gazdasági egylet titkárja.

Nyílt-tér.*

Nyilatkozat.

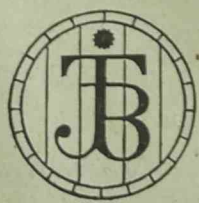
Alólirottak Székely János megyei nyílvántartó és neje a tisztelt olvasó közönség helyes tájékoztatására, az igazsághoz hiven ezennel ki nyilatkoztatjuk, miszerint *Julia* névvel ellátott azon levél eredetije, melynek gyártásáért és Marosán Jánosnéra célzott sértő kifejezések kíséretében történt terjesztéseért Marosán Jánosné úrnő minket a deési t. kir. járásbiróságnál bepanaszolt, nem a nevezett úrnő sajátkezű írása, melyet mi jól ismerünk, ez megtévesztésünkre bosszúállásból valamely irigytől származhatott, s miután mi sajnálatunkra elég későn győződünk meg arról, hogy ez egy koholt, Marosán Jánosné úrnő írását utánzott levél, melynek terjesztésével nagy meggondolatlanságot követtünk el, ezért Marosán Jánosné úrnőtől a nyilvánosság terén is bocsánatot kérünk.

Deés, 1899 április 14-én.

Székely János.
Eperjesy Kata.

* Ezen rovat alatt foglaltakért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Veress Dezső.

J. B. TEUTSCH-féle asztali- és csemege-borok, eredeti töltés palaczkokban,
Rehák Ágoston fűszer- és csemege üzletében Deésen.

Hirdetések.

Üzletemet áthelyeztem
Széchenyi-tér 8. számú
saját házam helyiségébe.

1—1(101)

DEMETER BÉLA.

Szolnok-Dobokavármegyei közigazgatási bizottság.

Sz. 594.—899.

3—3(94)

Hirdetmény.

A Deésen létesítendő állami gymnasium és új utca nyitására szükséges és a kisajátítási tervekben és összeírásokban megjelölt ingatlanokra nézve kereskedelemügyi magy. kir. miniszter úr ó nagyméltósága folyó évi márczius hó 30-án kelt 20157. számú leiratával az 1881. évi XLI. t.-cz. 33. §-a alapján a törvényes kisajátítást rendelvén el, ezen ügyben Bándy György főjegyző elnökle alatt kiküldött bizottság által megtartandó helyszini tárgyalás határidejéül **1899. évi április hó 29-ik napjának délelőtti 10 órája** s összejöveteli helyül a városház nagyterme tűzetik ki.

Erről az érdekeltek azon megjegyzéssel értesíttetnek, hogy a kisajátítási terv és összeírás a tárgyalást megelőzőleg Deés város tanácsánál közszemlére tetetik ki, — egyuttal megjegyeztetik, hogy a bizottság a kisajátítási terv felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek nem jelennek meg.

Szolnok-Dobokavármegye közigazgatási bizottsága nevében Deésen, 1899. évi április 7-én.

Id. Br. Bornemissza Károly,
főispán.

Sz. 372—1899.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésemre bizott vármegye tulajdonát képező deési „Rudolf” kórháznál nyugdíjazás folytán megüresedett másodorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással évi 700 frt fizetés, természetbeni lakás, fűtés és világítás élvezete s nyugdíj-jogosultság van egybekötve.

Felhívom tehát azon orvostudorokat, kik ezen kinevezés útján betöltendő állást elnyerni óhajtják, hogy az 1893. évi I-só t.-cz. 1. és 9. §§-ai, valamint az 1876. évi XIV. t.-cz. 63. §-ban előírt képesítéseket, valamint eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt szabályszerű pályázati kéréseiket **folyó évi május hó 15-ének déli 12 órájáig** hozzám nyújtsák be.

Megjegyeztetik, hogy a helyi körülményekre tekintettel kizárólag műtői (operator) képesítéssel bíró pályázók kérvényei vétetnek figyelembe, továbbá kinevezés esetén a kórházban való bennlakás kötelező s a város területén folytatandó magánygyakorlat oly mérvben, a mennyiben a kórházi szolgálat érdekeivel összeegyeztethető, meg van engedve.

Az elkészen érkező és a fent jelzett feltételeknek meg nem felelő pályázati kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Deésen, 1899. évi április hó 12-én.

Id. Br. Bornemissza Károly,
főispán.

Legújabb divatu női ruhaszövetek.

Új divatüzlet.

BARÁTH BÉLA

Új divatüzlet.

DEÉS (Fóter, Voith palota fóteri oldal.)

Tisztelettel van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, miszerint Budapestről lakásomat Deésre áttéve, itt

női-, férfi-divat, vászon, szőnyeg és rövidárú üzletet

nyitottam s abban a legelső forrásokból nagy választékban vannak raktáron:

Legújabb női ruhaszövetek, párisi és lyoni selymek, selyem zaphirek, színházi csipke és selyemsálak, nyakdiszek, ruhadiszk különlegességek, nap- és esőernyők, csipkék, csipkeszövetek, divatszalogok, fátlyak, rumburgi vásznak, schitonok, színes kanavaszak, csin-

vottok, kamuka asztalneműk, szőnyegek, függönyök, női és férfi karlsbadi cipők. Legjobb gyártmányu glace, selyem és czérna keztyűk, férfi gyapjuszövetek, kalapok, fehérneműk, nyakkendők nagy választékban -- **határozott, szabott árak mellett.**

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel:

Baráth Béla.

3—3(81)

Férfi gyapju ruhaszövetek nagy választékban.

A vevő közönség érdekében!

Szép, jó és olcsó bevásárlás által most mindenki sok pénzt megtakaríthat.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. hölgyközönséggel tudatni, hogy üzlet-kiköltözködés és helyiség átalakítása következtében az összes raktáron levő árukat u. m.:

Női:

Szór ruhakelmék
Fekete és színes selymek
Kész fehérneműk
Lenvásznak
Chifonyolcsok
Napernyők
Czipők és miederek
Csipkék és szalagok

Férfi:

Posztókelmék
Kész fehérneműk
Legjobb faj czipők
Nyakkendők
Kalapok
Harisnyák
Gallérok és mangetták

Szőnyegek, függönyök, paplanok, ágy- és asztalterítők, utazóbőröndök, mosókartonok, batisok és sepfereket

mélyen leszállított árakban

készpénz fizetés mellett kiárusítom, miről bárki személyes meggyőződést szerezhet.

Kész tisztelettel

PAPP JENŐ, DEÉS.

1—*(102)

Sz. 371—1896.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott vármegye árvaszékénél üresedésben levő és évi 1400 frt törzsfizetés, 300 frt lakbérilletményen egybekötött elnöki állásra és esetleg egy évi 1100 frt fizetés, 200 frt lakbérilletményen egybekötött ülnöki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ugyancsak a kormányzatomra bizott vármegyénél időközben megüresedett három szolgabírói állás, melyek mindenike évi 750 frt fizetés és 100 frt lakbérilletményen van egybekötve, továbbá az esetleg üresedésbe jövő törvényhatósági V-ik aljegyzői állás (700 frt fizetés és 200 frt lakbér), szintén pályázat alapján megejtendő választás útján fognak Szolnok-Dobokavármegye törvényhatóságának folyó évi tavaszi rendes közgyűlésén betölteni.

Ezennel felhívom tehát mindazokat, akik a fent elősorolt állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy szabályszerű okmányokkal felszerelt pályázati kéréseiket hozzám **folyó évi május hó 15-ének déli 12 órájáig** annál inkább adják be, mert később érkező vagy az igazoló okmányok tekintetéből hiányosan felszerelt pályázati kéréseket nem veszem figyelembe.

Az árvaszéki elnöki és ülnöki állásokra az 1883. évi I. t.-cz. 1-ső és 4. §. VIII. pontjában előírt minősítés beigazolása kívántatik meg, míg a szolgabírói és aljegyzői állásokra nézve ugyanazon törvényzikk 1-ső és 3. §. 1-ső bekezdés d) pontjában előírt minősítés fog mérvadóul tekintetni azon megjegyzéssel, hogy az előjegyzett törvényzikk 4. §. VIII. pont 2-ik bekezdésében foglalt kedvezmény lehető legnagyobb megszorítással fog alkalmaztatni.

Deésen, 1899. évi április hó 12-én.

Id. Báró Bornemissza Károly,
főispán.

Ny. Demeter és Kissnél Deésen 1899.

Erdő eladás.

A nagy-iklodi határban, a vasúti állomástól 2 kilométernyi távolságra

16 hold 16 éves

cser-erdő faterméke

azonnal eladó. Értekezhetni: **Császár Ferencz** városi állatorvosnál Deés (közvágóhid). 2—2(100)

Sz. 3429—1899.

4—4(90)

Pályázati hirdetmény.

A lemondás következtében megüresedett kápolnok-monostori körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A körorvosi székhely Kápolnok-Monostor, heti és országos vásárokkal s gyógyszerházzal bíró község, melynek számot tevő forgalma és jó vidéke van. A körlethez a székhelyen kívül 23 község tartozik. E körletben van a füredi gyógyfürdő is. A körorvos évi javadalmazása 600 frt. Az 1876. évi XIV. t.-cz. 143., illetve az 1883. évi I. t.-cz. 9-ik §-a értelmében felszerelendő pályázati kérvényeket **folyó évi április hó 30-ig** kell beküldeni alólírothoz.

A választás iránt külön intézkedés lesz. M.-Lápos, 1899 márczius 27-én.

Vass Imre.
főszolgabíró.